

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume uca 6-7. Telefon: 152 490, 369 090

A szerkesztést és kiadást a Vezetőség irányítja.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. december 9.

bb 1. hírek a főváros életéből

i hi/gk/m/zs

1963. december 9.

angyalföldön az idén több mint 11 000 lakos vett részt társadalmi munkában a lakónézők tatarozásában, az önkéntes munka értéke mintegy két és fél millió forint.

x x x

a fővárosi villamos vasut napirendre tűzte a budafoki vágányhálózat korszerűsítését, a tóth józsef utcai szakasz elavult villamosvágányainak kicserélésére több mint 3 millió forintot költenek.

x x x

rákócskeresztúron a babvirág utcában, illetve rákoscsabán a zrinyi utcában új közért-üzletet építettek, mindkét boltban előreláthatólag februárban kezdik meg az árusítást.

x x x

az 5. kerületi vendéglátóipari vállalat korszerűsíti a muskátli eszpresszót és a belgrád rakparton levő italboltot, az előbbi a jövő év elejére készül el, a rakparti bisztró decemberben nyílik meg.

x x x

a józsefvárosban a jövő évben 3000 cserépkályhát építenek be a lakásokba és körülbelül 80 000 négyzetméter új parkettát készítenek.

x x x

/folyt.köv./

- 1 - *pk*

bb 1. /hírek a ... 1. folyt./ m

fejlesztik a 6. kerület iparcikk-kereskedelmét. a legjelentősebb beruházás a divatcsarnok építkezése, amely körülbelül 27 millió forintba kerül. ezenkívül 22 iparcikk-boltot tartoznak, öt egységet felújítanak, illetve átalakítanak. a szondy utca 52. szám alatti háztartási bolt a felújítás után áttér az önkiszolgáló rendszerre, s az új átadási formát vezetik be a nagymező utca 10. szám alatti illatszerüzletbe is. /mti/

...-

bb 2. a kossuth könyvkiadó újdonságai a téli könyvvásáron

i bi/gk/m/fm

1963. december 9.

a kossuth könyvkiadónak a téli könyvvásárra megjelent művei között ideológiai, tudományos, ismeretterjesztő és szépirodalmi könyvek egyaránt helyet kaptak. a marxista klasszikusokat marx-engels: válogatott műveinek 1-2. kötete képviseli.

fontos történettudományi munka albert soboul könyve: a francia forradalom története. a nagy francia forradalom izgalmas napjai elevenednek meg lapjain. érdekes ismeretterjesztő mű leo taxil: szórakoztató biblia című munkája. a francia szerző a múlt század végén írt könyvében szellemesen bizonyítja be, mennyire ellentétes a biblia a tényekkel és a tudomány megállapításaival.

julius mader neves német újságíró „a sebhelyes gyilkos nyomában„ című riportregényében hitler hírhedt ügynökének, otto skorzenynak életutját rajzolja meg egészen napjainkig. a náci rendszer ismert kalandora, mussolini kiszabadítója ma mint békés kereskedő éli világát franco spanyolországában és szabadon utazgat a nyugati országokban. a könyvet fényképek, levelek és egyéb okmányok teszik hitelessé.

az újságolvasók zsebkönyve hasznos kézikönyv. lexikonszerű feldolgozásban ismerteti a hírekben, cikkekben előforduló különféle szervezetek, szövetségek, intézmények nevét és célját, a külpolitikában, a gazdasági és kulturális életben, valamint a fegyverkezési és rakétatechnikában használt kifejezések magyarázatát. a könyv táblázatban sorolja fel a föld összes országainak legfontosabb földrajzi adatait, a kormányok és a pártok vezetőinek nevét, az újságok címeit, stb. /mti/

...-

- 2 -

Vlk

bb 3. egymillió hétszázézer forint értékű ügetőmén

vid/j/m/ká

1963. december 9.

a somogysárdi állami méntelep - ahol világviszonylatban is elismert versenylovakat tenyésztenek - a közelmúltban újabb kiváló tulajdonságokkal rendelkező apaállattal gyarapodott. a franciaországból származó, igen szép küllemű 11 éves mén hosszú ideig olaszországban vett részt és aratott nagy sikereket az ügetőversenyeken. egykilométeres távon 1 perc 17,6 másodperces időt futott, ami majdnem 60 kilométeres óránkénti átlagsebességnek felel meg.

a mén nemrégiben megvásárolta a lótenyésztési főigazgatóság, és a somogysárdi méntelepre szállította. a kiváló apaállatért, amelynek értéke egymillió hétszázézer forint, 117 hidegvérű lovat adtak az olaszoknak, egyenként 740 kilós súlyban. a sok nemzetközi sikert aratott ügetőmént somogysárdon tenyésztésbe vonják. /mti/

...-

bb 4. a belkereskedelemnek 7000 televíziót, ad terven felül a székesfehérvári vtrgy

i kf/kf/m/vg

1963. december 9.

a székesfehérvári villamossági-televízió- és rádiókészülékek gyára több mint egymillió készüléket adott a hazai és a külföldi piacokra. televíziógyártásban csaknem utolérte az orient, mintegy négyszázézer különféle típusu televíziót gyártott. termékeit a kezdeti - nem minden alap nélküli - bizalmatlanság után ma már kedveli a közönség, s a gyorsan fejlődő üzem jó hírnevet szerzett már a külföldi piacokon is.

a vidéki nagyüzem idej feladatait szinte hétről hétre pontosan végrehajtotta. november végéig több mint 50 millió forinttal teljesítette túl 11 hónapi termelési tervét. ezzel jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy most az év végi vásárlási hajrában is elegendő televízió, köztük kielégítő mennyiségű nagyképcsöves készülék, van az üzletekben. az üzem már most elkészítette az év végére tervezett televízió mennyiséget, s a következő hetekben már mintegy 7 000 készüléket ad terven felül a kereskedelemnek. a vtrgy rádiói nemcsak itthon, hanem külföldön is jól megállják a helyüket. bizonyítja ezt többek között az is, hogy velence néven ismert, jólsikerült ah 53-as típusból az idén a tervezettnél mintegy tízezerrel több kerül exportra. szállítottak belőle angol, holland, svéd, norvég, finn, dán megrendelésre, de küldtek belőle néhány százat kanadába, dél-amerikába is. a készülék továbbfejlesztett változatából, az ea 64-es típusból egy nyugatnémet cég augusztusban háromezretet rendelt. a terven felüli készülékeket a vállalat dolgozói már november végére elkészítették. /folyt.köv./

- 3 -

Vlk

bb 4. /a belkereskedelemnek ... 1. folyt./ m

az utolsó hazai és külföldi megrendelések teljesítésével egyidőben a jövő évi feladatok végrehajtására készül az üzem. új szerelőszalagokat állítanak munkába. megkezdtek az idei utolsó új rádiótípusnak, az oa 62-esnek a sorozatgyártását. a két sávós, műanyagkávás, tranzistoros készüléket elsősorban exportra gyártják, de jut belőle mutatóban még az idén a belkereskedelemnek is. december közepén három új a jövő évben piacra kerülő, televízió típus próbasorozatának gyártását is megkezdik.

a székesfehérvári vtrgy a hazai és a külföldi megrendelések alapján a jövő évben 140 000 rádiókészüléket gyárt. exportra többek között mongoliába 3 000 asztali tranzistoros készüléket, legújabb piacára egyiptomba pedig mintegy tízezer rádióalkatrész garnitúrát ad. televízióból ötvenezerrel többet, összesen százkilencvenezret gyártanak jövőre. /mti/

bb 5. új zongora-hangversenybérletet bocsát ki az országos filharmónia

i ol/lk/m/fm

1963. december 9.

az októberben kibocsátott zongorahangverseny bérletek nagy sikerére tekintettel rövidesen újabb bérletárusítását kezdi meg az országos filharmónia. a bérleti hangversenyeket - hasonlóan az előző sorozathoz - a zeneakadémián rendezik meg. a január 18-i első koncerten fischer annie schumann kreisleriana és karnevál című műveit, valamint chopin b-moll szonátáját adja elő. a következő, február 18-i koncerten amadeus webersinke-t, a neves német zongoraművész bach angol szvitjét és goldberg-variációkat ad elő. március 18-án sura cserkaszki orosz származású angol zongoraművész ad koncertet bach, busoni, beethoven, rahmaninov, bartók, csajkovszkij és muszorgszkij műveiből. április 1-én petri endre zongoraművész mutatja be mozart, weber, debussy és sztravinszkij egy-egy művéből álló műsorát. a bérleti ciklus utolsó hangversenyén, április 29-én, hernádi lajos játszik beethoven, chopin, haydn, és liszt-műveket. /mti/

- 4 -

PKK

bb 6. camping épül tokajban - turistaszálló a tiszán

vid/te/m/ki

1963. december 9.

jövőre tokajban a tiszapart egyik ligetében - jól megközelíthető részen - százszemélyes autós camping építését kezdi meg. a tábor központi épületében férfi és női zuhanyozókat, főzőhelyeket rendeznek be. a domb aljában levő eredeti tokaji pincében borkóstolót nyitnak. a községi tanács által megvásárolt tani nevű öreg folyami hajó kabinjait turistaszállónak rendezik be. a vízi turistaszállót a nyári hónapokban a tiszán üzemeltetik.

a sátoraljujhely környéki hegyek egyik szép táján, a május-kut völgyben a megyei idegenforgalmi hivatal jövőre negyven személyes turistaszállót nyit. az épületet a hegyoldali forrásból látják el vízzel. ugyancsak jövőre készül el a turistaházat kezelő vállalat előregyártott panelekből összeszerelt 80 személyes új szállodája is.

nem feledkeztek meg a világhírű aggteleki és jósvafői cseppkőbarlangok fejlesztéséről sem. aggteleken négy régi épület átalakításával 120 személyes átvonulási turistaszállót, a megyei tanács beruházásából pedig 200 személy befogadására alkalmas - étteremmel, eszpresszóval és gépesített konyhával felszerelt - szállodát építenek. a munkákat már megkezdtek. tavasszal fognak hozzá a baradla barlang világításának korszerűsítéséhez. a barlang jósvafői bejáratánál a környezetnek megfelelő várócsarnokot és emléktárgy árusító helyiséget létesítenek. /mti/

- 5 -

PKK

bb 7. „kis ügyek,, a népi ellenőrök előtt.

i di/lk-lm zs

1963. december 9.

az országos nagy vizsgálatokon kívül hétről-hétre sok „kis ügyel,, is foglalkoznak a népi ellenőrök. visszasságokkal, amelyekre közérdekű bejelentések vagy más jelzések hívták fel a figyelmet, s amelyeknek tanúságait mindenütt érdemes megszívlelni. ezek közé tartozik a tehertaxi sportkörének ügye is. a sportkör vezetői havonta átlag 4 000 forintot gyűjtöttek össze a vállalat dolgozóitól sporttámogatás címén. amikor a népi ellenőrök áttanulmányozták elszámolásait, kiderült, hogy 90 000 forintról egyáltalán nem tudnak számot adni, 120 000 forint felhasználására pedig elfogadhatatlan volt a válaszuk. a budapesti testnevelési és sporttanács azonnal fegyelmet indított a vétkesek ellen, felfüggesztette a sportkör elnökségének működését, majd megszüntette magát a sportkört is.

a népi ellenőrök kőbányán, az élelmiszer-üzletek ellenőrzése közben minden negyedik boltban találtak olyan árukat, amelyeknek már több hónapja lejárt a szavatossági idejük. ezen kívül a vizsgált üzletek közül jónéhányban vagy a mérésnél, vagy a számlázásnál megkárosították a vásárlókat. tapasztalataikról tájékoztatták a kerületi tanács illetékes vezetőit./mti/

--

bb 8. több mint 300 résztvevője lesz a háromnapos országos felnőttoktatási konferenciának

i vt/tm-lm zs

1963. december 9.

a szakszervezetek országos tanácsa, a művelődésügyi minisztérium, a pedagógusok szakszervezete és az országos pedagógiai intézet december 11-12-13-án országos felnőttoktatási konferenciát rendez budapesten az építők-rózsa ferenc művelődési otthonában. a háromnapos tanácskozásnak több mint 300 résztvevője lesz: budapesti és vidéki pedagógusok, akik a dolgozók iskoláinak munkáit irányítják, a különböző szaktárcák felnőttoktatással foglalkozó munkatársai és a tömegszervezetek képviselői.

a dolgozók iskoláinak jelenlegi helyzetéről és a további fejlődés útjáról szalóki lambert, a pedagógusok szakszervezetének titkára tart beszámolót. a tanácskozáson több előadás, illetve korreferátum is elhangzik majd a felnőttoktatás kérdéseiről./mti/

--

8.45/a

- 6 -

Ne

bb. 9. karácsony előtti közvéleménykutatás a martfői munkásasszonyok körében

vid/fm/tné/a/cz

1963. december 9.

a martfői tiszta cipőgyárban kétezer munkásasszony készül a karácsonyi ünnepekre. az ajándékvásárlás, az élelmiszerek beszerzése minden évben gondot jelent a faluról bejáró gyári munkásnőknek. a gyár nőbizottsága a közelmúltban közvéleménykutató lapokat bocsátott ki. kérte az asszonyokat: számoljanak be életkörülményeikről, vessék fel problémáikat. a megkérdezettek többsége elmondotta: legnagyobb gond az ipartelep korszerűtlen üzletnélvezata és az ebből eredő áruellátási nehézség. a községben öt italbolt működik, ugyanakkor élelmiszer- és tejtermék-árúsítás mindössze két üzletben van. javasolták tej-és kenyér-, illetve élelmiszerbolt létesítését. a karácsonyi ajándékokat, játékokat eddig általában a városban szerezték be. a gyár nőbizottsága, segített ezen a gondon: az üzem szomszédságában játékpavillont állíttatott fel.

a kérdőíveken számot adtak a munkásnők anyagi helyzetükről, házkörüli problémáikról is. több mint ötven százalékuk „gépesített, háztartással - mosógéppel, porszívóval, villanyvasalóval, televízióval, rádióval - rendelkezik. a munkásasszonyok közül 220 egymaga gondoskodik családjá eltartásáról. a nőbizottság a karácsonyi ünnepek előtt mintegy 20.000 forint értékű ajándékkal kedveskedik majd a gyermekeiket egyedül nevelő asszonyoknak./mti/

--

bb. 10. fényforrás ujdonságok: hajlitott fénycső, miniatűr fénycső

i/kf/kf/a/vg

1963. december 9.

a neon ksz elnöke és műszaki vezetője, kiss jeno és bárint lajos hosszas kísérletezés után kidolgozta a hajlitott fénycső-készítés technológiáját, s a szövetkezet gyártott is már néhány újvonalu modern fénycsövet. a hajlitott, a négyszög, a téglalap, a kerek, az ovál, a romboid, stb. alakú fénycsövekkel a csillárok, a falikarok, az állólámpák sokféle, modern változatát lehet kialakítani. ujdonságot jelent az is, hogy egy-egy formán belül 2-3 féle szín variációjával a világítás változatossá, hangulatosabbá tehető.

a hajlitott fénycső kevesebb energiáért több fényt ad. egy 30 wattos hajlitott fénycső fényereje felér egy 100 wattos izzólámpáéval, élettartama viszont azonos, kétezer óra. a 15, a 20, a 30 és a 40 wattos hajlitott fénycső néhány típusából még az idén 100-100 darabos próbasorozatot készítenek, s jövőre sor kerül tömeges előállításukra. a ksz egyelőre 30 000 hajlitott fénycső gyártására készül fel.

a szövetkezet szakemberei foglalkoznak ezenkívül a fénycső „zsugorításával,, is. hazánkban a villamosok, autóbuszok és a vonatok világítására alkalmas fénycsövek a legkisebbek, hosszúságuk mintegy 30 centiméter. a szövetkezet laboratóriumában már készül a miniatűr, 12-14 centiméter hosszú, 10 wattos fénycső, amely különösen szerszámgépek megvilágítására, modern íróasztal lámpák kialakítására alkalmas./mti/

--

8.50/lm

- 7 -

bb. 11. kétezer cég 25.000 féle gyártmányáról kapnak tájékoztatást az üzemek

i/sl/tr/a/vg

1963. december 9.

a kgm műszaki, tájékoztató és propaganda intézete figyelemmel kíséri a világ bármely részén kialakított új gépeket, segédeszközöket, megszerzi azok gyártási elírását, hogy a hazai üzemek vásárlásaik előtt kiválaszthassák a számukra legmegfelelőbb gyártmányokat. az intézet prospektusában eddig 2.000 világcég 25.000 termékének leírását gyűjtötték össze, s valamennyit szabadon tanulmányozhatják az üzemek, gyárak, kutató és tervezőintézetek szakemberei. a szocialista országok árucikkein kívül megtalálhatók az amerikai, angol, francia, svájci, japán, stb. gépek, műszerek ismertetői. félautomata keresőgép és lyukkártyák segítségével percek alatt meg lehet találni a keresett leírásokat. szükség esetén a külföldi gyártótól még levélben is kérnek írásos anyagokat.

a prospektustárban a külföldi gyártmányokról pillanatnyilag sokkal bővebb tájékoztatást tudnak adni, mint a hazai termékekről, mert viszonylag kevés magyar üzem ad ki írásos ismertetőket legújabb termékeiről./mti/

--

bb. 12. kisebb zaj, rádióhangszóró a jövő vasuti kocsijaiban

vid/te-a/ki

1963. december 9.

a wilhelm pieck vagon-és gépgyár gyártmányfejlesztési osztályán kidolgozták a jövő évi kísérleti-kutatási programot a vasuti járművek fejlesztésére. állandóan figyelemmel kísérik a külföldi műszaki törekvéseket, amelyek a nagyobb sebességre, a nagysebességű vonatok jó futására és arra irányulnak, hogy minden tekintetben kényelmessé tegyék az utazást.

fejlesztik a diesel-motorok vezérlését. arra törekszenek, hogy automatizálják mindazokat a műveleteket, amelyek fizikai munkát és figyelmet követelnek a vezetőtől. egyik konkrét feladat a fékezés automatizálása. a kocsik jó futásához újfajta rugózást próbálnak ki. kísérleteket végeznek a zaj csökkentésére. új szerkezeti megoldásokat keresnek és hazai szigetelőanyag felhasználásával akarják elérni, hogy kevesebb zaj szűrődjék be a kocsikba.

gondolnak a tervezésnél az utasok szórakoztatására is. külföldi rendelők már igénylik és valószínűleg előbb-utóbb a más távolsági vonalain is bevezetik a rádióműsor közvetítést. erre a célra megfelelő hangszóró berendezést kísérleteznek ki a wilhelm pieck vagon-és gépgyárban./mti/

--

- 8 -

bb 13. elvetették a martonvásári kukoricát vietnamban

vid j-lm ká

1963. december 9.

a magyar tudományos akadémia martonvásári kutató intézete és a földművelésügyi minisztérium néhány éve kísérleteket folytat a vietnami népköztársaságban a hibridkukorica-nemesítés folyamatának meggyorsítása céljából. az ottani időjárási viszonyok mellett ugyanis egy év alatt két generációt állíthatnak elő.

a martonvásáron szeptemberben betakarított nemesítési alapanyagot dr. manninger istván, a martonvásári mezőgazdasági kutató intézet tudományos főmunkatársa és ujmészáros károly, a keszthelyi agrártudományi főiskola docense október 10-én vitte ki vietnamba, s a magot a vietnami tudományos akadémia mezőgazdasági intézetének hanoi közelében levk telepén vetették el. a beporzási munkához most két mezőgazdasági tudományos kutató: dr. dolinka bertalan, és dr. menyhért zoltán is vietnamba utazott. a vietnamban termesztett nemesítési alapanyagot 1964. áprilisban hozzák haza, s vetik el a martonvásári földeken./mti/

--

bb 14. félmillió diszcserjét, örökzöldet szállított a tiszántúli parkosításokhoz a szarvasi arborétum

vid j-lm ká

1963. december 9.

a világhírű szarvasi arborétum faiskolájában az egzotikus disznóvénnyek, cserjék és örökzöldek százezreit nevelik a kertészek a városok és falvak parkosításához. legkedveltebbek a vöröstölgyek, a nyírfák, a fenyőfélék, a tuják, a telt virágu galagonyák. különösen a tiszántúli szállítások sokat: szentes, kecskemét, gyula, békéscsaba és más alföldi város több tízezer forint értékű cserjét vásárolt szarvasról, de telekgerendás, kamut, hunya és számos más község is sokat költ az utcák, terek parkosítására. a szarvasi arborétum faiskolájában 1963. őszén félmillió cserjét vásároltak meg a parkosítók. az arborétum kertészei minden vevőt tájékoztattak a disznóvénnyek elültetésének, gondozásának módjáról./mti/

--

bb 16. huszonkét politechnikai műhely épült vas megyében

vid fm/tné-lm fm

1963. december 9.

vas megyében eddig 77 általános iskolában vezették be a politechnikai oktatást. 56 iskolában mezőgazdasági, 21-ben pedig ipari képzést kapnak a gyermekek. a gyakorlati oktatást nagymértékben elősegíti, hogy mind több községben közös összefogással építenek politechnikai műhelyeket. 1961-óta összesen 22 politechnikai műhely épült a megyében./mti/

9.30/a

- 9 -

bb. 15. magyar hangverseny - hamburgban

vid/fm/tné/a/cz

1963. december 9.

ritka hangversenyre kerül sor január első felében hamburgban. a hamburgi monte verdi kórus magyar műveket ad elő gulyás györgynek, a debreceni kodály kórus liszt-díjas karnagyának vezényletével. a szőlőszámokat a debreceni kórus nyolc szőlőlistája énekl. a debreceni és a hamburgi kórus évek óta kapcsolatban van: a hamburgiak már szerepeltek debrecenben. a mostani meghívást hamburg város polgármestere küldte a debrecenieknek. két nszk-beli szereplésre kerül sor: előbb nyilvános hangversenyt adnak majd műsorukról rádiófelvételt készítenek. /mti/

..-

bb. 17. szélesvásznú ,, vándorvetítés,, baranyában

vid/fm/tné/a/fm

1963. december 9.

a baranya megyei moziüzem vállalat megszervezte a szélesvásznú filmek vetítését. olyan helyeken, ahol eddig csak keskeny vagy normál filmek bemutatására volt lehetőség. kísérletképpen eddig 18 községbe látogattak el. az érdeklődés minden várakozást felülmúlt. egy-egy vetítésen esténként 500-600-an vettek részt a korábbi 70-80 nézővel szemben. a moziüzem vállalat 50 olyan kisebb baranyai községet jelölt ki, ahova rendszeresen ellátogat a jövőben a szélesvásznú ,, vándorvetítő,, havonta körülbelül 25-30 községet keresnek fel. /mti/

..-

bb. 19. minőségvizsgálat ultrahanggal a kohászatban

vid/lk/a/ki

1963. december 9.

a kohászati termékek minőségi ellenőrzésénél mindinkább kiszélesítik az ultrahangos vizsgálatok területét. a dunai vasműben 1963-ban három ultrahangos berendezéssel külön vizsgáló csoportot alakítottak, amely csaknem a gyár egész területén végez ultrahangos ellenőrzéseket. a forgácsoló üzemben a nyersmégmunkálás után azonnal ezzel a berendezéssel vizsgálják meg a forgattyus tengelyeket és a fogaskerekeket, a mozdonyjavító üzemben ugyancsak tengelyeket és dugattyukat ellenőriznek. a meleghengerműben minden külföldre szállított lemezt és a különleges hazai célokra készült lemezanyagot is ily módon vizsgálják. így alaposan ellenőrizték legutóbb az ózdi acélmű lemezkéményeinek anyagát, majd pedig a csepeli olajtartályok lemezanyagát is. újabban kiterjesztették ezt a vizsgálati módszert a vegyiművek tartályainak falvastagság mérésére. a tartályok falának belső elvékonyodását, korródálását vizsgálják időközönként. kísérleteket folytatnak a tüzálló anyagok ultrahangos vizsgálatával is. /mti/

..-

10

9.37/a

102

bb. 18. a tervezettnél negyvenezer vagonnal több cukorrépa vár feldolgozásra

i kf-lm vg

1963. december 9.

a cukorgyárak az idény kezdetén úgy tervezték, hogy a szerződésben lekötött 300 000 vagon cukorrépát november végéig átveszik a termelőktől. a kedvező időjárás, a termelők készsége, az üzemek ,,menetrendszerü,, tevékenysége lehetővé tette, hogy ezt a munkát - az előző évek gyakorlatától eltérően - valóban időben fejezzék be. jelenleg a cukoripar ,,kezében van,, már az idei cukorrépa termés. a jó termés nyomán a tervezettnél negyvenezer vagonnal több répát kapott a cukoripar. ez a mennyiség jól is jött, mert az idei répa cukortartalma körülbelül egy százalékkal alatta maradt a tavalyinak. a többlet azonban bőven pótolja ezt a veszteséget.

a cukoriparnak nemcsak az átvételt sikerült időben befejeznie, hanem a nagyobb mennyiség szakszerű tárolásáról is gondoskodott. 120 000 vagon válogatott répa, került prizmákba, földdel letakarva, s ez az előző évekhez képest eleve jelentősen csökkent a további cukor veszteséget. ujdonságként az idén már mintegy 18 000 répát föld helyett műanyag fóliával takartak be.

a 11 cukorgyár - amely szeptember elejétől szünet nélkül, éjjel-nappal dolgozik - túl van az idény felén. örvendetes, hogy az üzemek eddig szinte menetrend szerint fennakadás nélkül kapták a répát, amelyből mintegy 194 000 vagonnyit dolgoztak fel eddig, s mintegy 25 000 vagon cukor készült. a belkereskedelem 6 100 vagon, a konzerv- és édesipar 1 650 vagon cukrot kapott, exportra pedig csaknem hatezer vagon cukrot szállítottak. /mti/

..-

bb. 21. a termelőszövetkezeteknek adják el felesleges kukoricájukat a háztáji gazdaságok somogyban - eddig 48 vagonnal értékesítettek

vid j-lm ká

1963. december 9.

somogyban a termelőszövetkezeti gazdák a háztájiban is jelentős mennyiségű kukoricát termeltek. ennek azonban csak egy részére van szükség a hizlaláshoz, baromfietetéshez. a felesleget a korábbi évektől eltérően nem tartják a padlásán, hanem az állandóan növekvő közös állatállomány takarmánygondjának enyhítésére eladják a szövetkezetnek. eddig 48 vagon kukoricát értékesítettek a háztáji gazdaságok. a legtöbbet a siófoki járás közös gazdaságai vették át, 1600 mázsát. a balatonszabadi november 7. tsz, amely erősen megnövekedett állatállománya részére a közösen nem tudott elegendő takarmányt termelni, a háztáji gazdaságokból 1200 mázsa kukoricát vásárolt, s ezzel megoldotta az átteleltetés gondját. az eladó szövetkezeti tagok a kukorica árát azonnal készpénzben megkapják. /mti/

..-

10.22/a

11.00

102

- 11 -

bb 20. mésziszap- mezőkre bukkantak szabolcsban

vid j-lm ká

1963. december 9.

Szabolcs-szatmár megyében több évtizedes problémát oldanak meg a talajvédelmi bizottságok azzal, hogy felkutatják a mésziszap-lelőhelyeket, és hozzáfognak a silány, savanyu homokos területek megjavításához. korábban kisvárda község határában két, egyenként 100 holdas mésziszap-mezőt tártak fel, s több mint 5000 vagon 40 százalékos kalciumkarbonátot tartalmazó agyagot szállítottak el innen az ország szikes területekkel rendelkező tájaira. a mésziszap eredményesnek bizonyult a kötött természetű szikeseken, de szervesanyag-tartalmának szegénysége miatt a futóhomokok javítására nem volt alkalmas. most sikerült olyan mésziszaplelőhelyeket találni, ahol mintegy 80-100 centiméter tözegréteg fedte a javítóanyagot. ez a szervesanyaggal kevert mész teljes mértékben visszaadja a laza szerkezetű futóhomokos földek termőképességét. az ujonnan talált tözeges mésziszap-mezők az ecsedi láp környékén, fábiánháza, nyircsaholy, tiborszállás határában terülnek el, és kitermelésüket 1964-ben kezdik meg. a számítások szerint mintegy 14 000 hold savanyu homoktalaj megjavításához elegendő az itt talált anyag./mti/

--

bb 22. újabb 180 mezőgazdasági egészségügyi felelőst képeznek ki pest megyében

vid gö-lm fm

1963. december 9.

a múlt évben kezdték meg a pest megyei termelőszövetkezetek egészségügyi felelőseinek elméleti képzését. nyolcvanán ismerkedtek meg az elsősegélynyújtás és a gazdaságok higiéniai felügyeletének módszereivel.

az idén az oktatást kiterjesztik az állami gazdaságok és a gépállomások egészségügyi felelőseire is. szentendrén, a ságvári turistaházban már megkezdődött az oktatás. három csoportban összesen 180 dolgozót képeznek ki./mti/

--

10.27/a

- 12 -

KE

11.00

bb. 23. szórakoztató ifjúsági ismeretterjesztés a fővárosi művelődési házakban

i/áe-lk/a/fm

1963. december 9.

a szakszervezetek egressy gábor művelődési klubjának kezdeményezésére budapest néhány nagy művelődési házában januártól kezdve vasárnap délelőtti műsorokat rendeznek a gyermekek számára. négy előadásból álló irodalmi műsort mutatnak be, amelynek tematikája szorosan kapcsolódik az iskolai tananyaghoz. a műsor-számok többek között a magyar költészet világának hőseit, jános vitézt, toldit, továbbá arany balladahőseit elvenítik meg. ha a kezdeményezés beválik, a főváros minden erre alkalmas művelődési otthonában bevezetik a szórakoztató ifjúsági ismeretterjesztésnek ezt a formáját./mti/

--

bb. 24. száz méterrel csökkentik a földalatti karsztvizek szintjét urkuton

vid/te/a/ki

1963. december 9.

az urkuti mangánbányában rövidesen a mélyebben fekvő érctelepek bányászását kezdik meg. az új munkahelyen azonban a geológusok figyelmeztetése szerint sokkal nagyobb a vízbetörések veszélye, mert a fejtésre kiszemelt mangántelep valósággal, benne ül, a földalatti karsztvizekben. azzal kell számolni, hogy az aránylag kis területre összeszorított víz 7-8 atmoszférás nyomással, maga elől mindent elsöpörve, pusztítva törhet elő, nacsak egyetlen csákányütéssel megsértik a tárolóüregek falazatát.

a pusztítás megelőzésére az urkuti üzem történetében először aktiv vízvédelemre rendezkednek be. a veszélyeztetett bányarész közelében, a föld alatt nagyteljesítményű szivattyútelepet építenek és innen kereső-vágatokat hajtanak ki a szélrózsa minden irányába. az összegyűlt vizet nagyteljesítményű szivattyúkkal nyomják majd a felszínre. a mérnökök számítása szerint a nagyszabású munkák feltétlenül eredményre vezetnek és a környéken legalább száz méterrel sikerül csökkenteni a földalatti vizek szintjét. így veszélytelenül megközelíthetik az 5-6 méter vastag jóminőségű ércet tartalmazó telepet./mti/

--

bb. 25. az idén 769 millió forinttal növekedett a bács megyei termelőszövetkezetek közös vagyona

vid/j/a cz

1963. december 9.

bács megye termelőszövetkezeteiben az idén a múlt évinél jóval korábban kezdték meg a leltározásokat. a megye 295 termelőszövetkezetében már hetek óta több mint háromezren tevékenykednek a közös vagyon felmérésén.
/folyt.köv./

10.34/a

- 13 -

11.00

KE

bb. 25. / az idén.....folyt. /a

az állóeszközök számbavétele már megtörtént. az előzetes számításokból kitűnik, hogy a szövetkezetek többsége jól gazdálkodott, jelentősen növelte a közös vagyont. a leltározó bizottságok a tavalyinál 769 millió forinttal többet, összesen kétmilliárd hétszázkilencvennyolc millió forint értékű szövetkezeti tulajdont vesznek számba.

az idei év az első, amikor gazdaságossági szempontokból is feldolgozzák az eredményeket. hétszázötven pénz-és számviteli szakember irányításával termelési áganként értékelik az üzemágak önköltségét, jövedelmezőségét. az eredményt a jövő gazdasági évben hasznosítják./mti/

-. -

bb. 26. huszonöt vagon fenyőfa érkezett

i/n.j./tr/a/ká

1963. december 9.

a nagyvásártelepre vasárnap és hétfőn 46 vagon áru futott be. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: három vagon gyökérszőlő, egy vagon édes-nemes torma, egy vagon főzőhagyma, öt vagon alma, négy vagon narancs, három vagon mandarin, egy vagon tojás, három vagon vágott baromfi és 25 vagon fenyőfa.

a nagyvásártelepen megkezdődött a fenyőfa árusítása. a beérkezett 25 vagon fenyő nagyobb részét az észak-magyarországi erdőgazdaságok irányították a fővárosba. az alföldi termelőszövetkezetek kiváló minőségű vágott baromfit, nagyobb részben pulykát szállítottak. /mti/

-. -

12.44/a

- 14 -

NE

bb. 27. időjárásjelentés

/a

1963. december 9.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. december 9-én, hétfőn 13 órakor:

a hideg idő tovább tart

a szovjetunió európai területének északi részén nagyterjedésű ciklon helyezkedik el, s jóformán egész kelet-európában havazásokat okoz. nyugat-európa fölött magasnyomású terület található és csapadékmentes az idő.

hazánkban tegnap általában 3-6, a nyugati megyékben 1-2 órán át sütött a nap, sőt helyenként teljesen borult volt az idő. észak-keleten néhány helyen jelentéktelen havazás volt. a hőmérséklet napközben mínusz 1 - plusz 2 fokra emelkedett. ma hajnalban mínusz 6 - mínusz 10 fokra hűlt le a levegő. ma délelőtt a keleti megyékben erősen felhős, máshol derült volt az idő. a hőmérséklet mínusz 3 - mínusz 7 fokra emelkedett. a hegyeken a hótakaró vastagsága 3-6 centiméter.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke mínusz 1.3 fok volt, mínusz 3 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

várható időjárás kedd estig: párás, többfelé ködös, hideg idő. északon és keleten néhány helyen hószállingózás. éjszaka gyenge, napközben mérsékelt légáramlás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában mínusz 8 - mínusz 12 fok között, a főváros belső területén mínusz 5 fok körül. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 0 - mínusz 3 fok között, a ködös területeken mínusz 3 fok alatt.

a duna vízállása budapestnél 191 centiméter./mti/

-. -

13.20/a

- 15 -

KA

bb. 25. / az idén.....folyt. /a

az állóeszközök számbavétele már megtörtént. az előzetes számításokból kitűnik, hogy a szövetkezetek többsége jól gazdálkodott, jelentősen növelte a közös vagyont. a leltározó bizottságok a tavalyinál 769 millió forinttal többet, összesen kétmilliárd hétszázkilencvennyolc millió forint értékű szövetkezeti tulajdont vesznek számba.

az idei év az első, amikor gazdaságossági szempontokból is feldolgozzák az eredményeket. hétszázötven pénz-és számviteli szakember irányításával termelési áganként értékelik az üzemágak önköltségét, jövedelmezőségét. az eredményt a jövő gazdasági évben hasznosítják./mti/

--

bb. 26. huszonöt vagon fenyőfa érkezett

i/n.j./tr/a/ká

1963. december 9.

a nagyvásártelepre vasárnap és hétfőn 46 vagon áru futott be. a vagonzállományok így oszlottak meg: három vagon gyökérszőlő, egy vagon édes-nemes torma, egy vagon főzőhagyma, öt vagon alma, négy vagon narancs, három vagon mandarin, egy vagon tojás, három vagon vágott baromfi és 25 vagon fenyőfa.

a nagyvásártelepen megkezdődött a fenyőfa árusítása. a beérkezett 25 vagon fenyő nagyobb részét az észak-magyarországi erdőgazdaságok irányították a fővárosba. az alföldi termelőszövetkezetek kiváló minőségű vágott baromfit, nagyobb részben pulykát szállítottak. /mti/

--

12.44/a

- 14 -

WV

bb. 27. időjárásjelentés

/a

1963. december 9.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. december 9-én, hétfőn 13 órakor:

a hideg idő tovább tart

a szovjetunió európai területének északi részén nagykitérjedésű ciklon helyezkedik el, s jóformán egész kelet-európában havazásokat okoz. nyugat-európa fölött magasnyomású terület található és csapadékmentes az idő.

hazánkban tegnap általában 3-6, a nyugati megyékben 1-2 órán át sűrített a nap, sőt helyenként teljesen borult volt az idő. észak-keleten néhány helyen jelentéktelen havazás volt. a hőmérséklet napközben mínusz 1 - plusz 2 fokig emelkedett. ma hajnalban mínusz 6 - mínusz 10 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt a keleti megyékben erősen felhős, máshol derült volt az idő. a hőmérséklet mínusz 3 - mínusz 7 fokig emelkedett. a hegyeken a hótakaró vastagsága 3-6 centiméter.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke mínusz 1,3 fok volt, mínusz 3 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

várható időjárás kedd estig: párás, többfelé ködös, hideg idő. északon és keleten néhány helyen hószállingózás. éjszaka gyenge, napközben mérsékelt légáramlás, várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában mínusz 8 - mínusz 12 fok között, a főváros belső területén mínusz 5 fok körül. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 0 - mínusz 3 fok között, a ködös területeken mínusz 3 fok alatt.

a duna vízállása budapestnél 191 centiméter./mti/

--

13.20/a

- 15 -

WV

bb 28. az oroszlányi bányászok teljesítették évi tervüket

vid te-lm ki

1963. december 9.

az oroszlányi bányászok hétfőn délután felszínre küldték az idei tervük teljesítéséhez szükséges utolsó szénrelé csilléket. jó eredményük alapja, hogy nagy körültekintéssel és szakértelemmel alkalmazzák az új gépeket, az új technológiákat. frontjaik 60-70 százaléka már korszerűen biztosított, s ez lehetővé teszi a gépek eredményes kihasználását. az idén a termelt szén 16 százalékat jövesztették, és 45 százalékat rakták fel géppel. az eredmény értékét növeli, hogy termelékenység mutatóikat is túlteljesítették és önköltségi tervüket sem lépték túl.
/mti/

--

bb 29. nagyteljesítményű rakodógép állt munkába az uzsai kőbányában

vid te-lm ki

1963. december 9.

az uzsai kőbányában új, nagyteljesítményű rakodógépet állítottak munkába a bazaltot takaró meddőréteg eltávolítására. a berendezéssel körülbelül 70 000 tonna meddőt távolítanak el az uzsai lázhegy tetejéről. a gép markolókanalába egyszerre másfél köbméter anyag fér el és műszakonként körülbelül 400 köbméter földet mozgat meg.

a diesel meghajtású csehszlovák gyártmányú rakodógépet egy ember irányítja./mti/

--

bb 30. új, nagyteljesítményű marónhengert helyeztek üzembe a nógrádi szénmedence kányási üzemében

vid te-lm ki

1963. december 9.

vasárnap reggel kányás-bányán Kovács János gépészeti vezető irányításával hazafi János gépmester 14 fős brigádja hozzálátott a nógrádi szénmedence első nagyteljesítményű szénmaró hengerének szereléséhez. a nagyteljesítményű jövesztőgépet a bánya nyugati 2-es siklójában előkészített száz méter homlokosszú frontfejtésbe szerelték be. a jóminőségű szén telepvastagsága itt csaknem eléri a két métert. a lengyel gyártmányú maróhenger teljesítménye megközelíti majd a négyszáz tonnát 24 óránként, vagyis 150-160 tonnával lesz több mint Hlavaj János 24 tagú híres szocialista brigádjának naponta átlagos teljesítménye volt. az új berendezést hétfőn a koradélelőtti órákban a tröszt vezetőinek jelenlétében üzembehelyezték./mti/

--

14.20/a

- 16 -

Handwritten mark

bb 31- „j„-jelzéssel még karácsony előtt megindult a gyorsjárat az üllői uti lakótelep és a deák tér között

i nbj/ gg lm vg

1963. december 9.

A fővárosi tanács közlekedési igazgatósága már korábban bejelentette, hogy gyorsjáratot kíván indítani az üllői uti lakótelep és a belváros között. a szokásos utvonal-bejárások folyamatosan vannak és a tervek szerint még karácsony előtt „j„-jelzéssel megindul a gyorsjárat. csúcsforgalomban 6-7 percenként indítják a kocsikat. a járat az üllői uti lakótelepen a 39-es jelenlegi megállóinál áll meg, azt követően a könyves kálmán köruton, a nagyvárad téren, a köruton, a calvin téren és a deák téren./mti/

--

bb 32. rekordfogás a vasárnapi balatoni halászatban - 340 mázsa süllő és keszeg került a hálókba

vid j-lm ká

1963. december 9.

vasárnap a fagyos szél és az erős hullámozgás ellenére hajóra szálltak a siófoki halászat vállalat dolgozói. tíz motoroshajó indult ki a balatonra a nagy kerítőhálókkal. a fázósítás nem volt hiábavaló, mert a nagy hidegben rajokba verődött halak tömegesen kerültek a hálókba. egyes üzemegekben, így a fonyódiiban 100 mázsa halat tettek szárazra, pedig ennek fele is jó fogásnak számít már. amikor mind az öt üzemegekből megérkezett a jelentés, kiderült, hogy rekordmennyiséggel tértek haza a balatoni halászok: összesen 340 mázsa süllőt és keszeget fogtak ki, ami egyúttal az idei év legnagyobb balatoni halászásának eredménye./mti/

--

bb 33. százezer somogyi pulyka karácsonyra

vid j-lm ká

1963. december 9.

a Somogy megyei baromfifeldolgozó vállalat kaposvári telephelyén megkezdődött a karácsony előtti idény. ünnepig százezer pulykát dolgoznak fel és exportálnak. az első szállítmányokat december 9-én indították utnak csehszlovákiába, a német demokratikus köztársaságba és svájcba.

a pulyka feldolgozással egyidőben megkezdődött a karácsonyi rántanivaló csirkék előkészítése. eddig több mint 10 vagonnyit dolgoztak fel, s ebből a mennyiségből bőven jut belföldi fogyasztásra is./mti/

--

14.50/a

- 17 -

Handwritten mark

bb 34. divat- és kötöttáru kiállítás nyílt a tanács köruton

t tó/tm-lm vg

1963. december 9.

a divatáru nagykereskedelmi vállalat, valamint a budapesti rövid- és kötöttáru nagykereskedelmi vállalat rendezésében hétfőn kiállítás nyílt a belkereskedelmi minisztérium ruházati főigazgatóságának tanács körut 8 alatti bemutató termében. a kiállítás tájékoztatást nyújt arra, hogy milyen divat- és kötöttárukat ajándékozhatnak a vásárlók karácsonyra.

a kiállítás december 24-ig naponta 10-18 óra között tekinthető meg./mti/

bb 35. elhunyt nagy józsef, a munkásmozgalom régi harcosa

k lk-lm zs

1963. december 9.

nagy józsef, a munkásmozgalom régi harcosa 52 éves korában, hosszu, súlyos betegség után tragikus körülmények között elhunyt.

az mszmp 14. kerületi bizottsága nagy józsefet saját halottjának tekinti. hamvasztás előtti bucsuztatása 11-én, szerdán fél 12-kor lesz a farkasréti temetőben./mti/

bb 36. román ifjúsági küldöttség érkezett hazánkba

k di/gk/m/zs

1963. december 9.

stefan birleanak, a román ifjúság szövetség titkárának vezetésével, a kisz tevékenységének tanulmányozására hétfőn román ifjúsági delegáció érkezett hazánkba./mti/

bb 37. ülést tartott a hazafias népfrent szabócs-szatmár megyei elnöksége

vid/fm/tné/m/fm

1963. december 9.

a hazafias népfrent országos kongresszusának megyei előkészületei szabócs-szatmárban is megkezdődtek. a megyei elnökség hétfői ülésén a munkatervek összeállításának irányelveit vitatták meg. a népfrentaktivisták többek között fontos feladatuknak tekintik, hogy a téli hónapokban a lakosság nagy tömegeivel beszélgessenek politikai, gazdasági, kulturális, kérdésekről, a békemozgalom időszerű feladatairól. ebben a munkában a párt, a tanács, a termelőszövetkezetek és a különböző tömegszervezetek vezetői is résztvesznek./mti/

bb 38. a lengyel olvasóterem előadássorozata a budapesti munkásakadémiák hallgatói részére

i s/tm/m/fm

1963. december 9.

a lengyel olvasóterem a fővárosi munkásakadémiák hallgatói részére ismeretterjesztő előadássorozatot indított. a sorozat első előadására hétfőn került sor. a lengyel olvasóteremben stanislaw a. sochacki történész, a népi lengyelország fejlődéséről tartott előadást. utána több dokumentumfilmet mutattak be./mti/

15.45/-n

-18-

le

bb 39. állathajtó villanybot - ujitási tapasztalatcsere szekszárdon

vid/te/m/ki

1963. december 9.

szekszárdon megyei ujitási tapasztalatcsere rendezett hétfőn a szakszervezetek tolna megyei tanácsa. a tanácskozást követően délután a béri balogh ádám muzeumban nagyszabású megyei ujitókiállítás nyílt meg, amelyen a megye 19 legjelentősebb iparágában öt év alatt alkalmazott leggazdaságosabb és legérdekesebb ujitásokat mutatják be.

a kiállításon látható dömötör bélának, a gyönki tüszelep üzemi tmk csoportvezetőjének ujitása, a jelenleg forgalomban levőnél sokkal modernebb, nagyobb hőhatású gázolajkályhája, továbbá az eddigénél kisebb motorkerékpár tüszelep. igen érdekes a högyészi állami gazdaságból bemutatott állathajtó villanybot. ezt egy kis válltáskában elhelyezett hatvoltageos akkumulátorral működtetik. segítségével a mérlegeléseknél és rakodásoknál ütlegetés nélkül, gyorsan terelhető a jószág. hasonló működésű az elektromos szarvitalanító készülék is, amellyel fájdalom - és fertőzésmentesen szabadítják meg szarvuktól az állatokat./mti/

bb 40. priestley-darab bemutatója a józsef attila színházban

k bi/gg/m/fm

1963. december 9.

a józsef attila színház vasárnap este bemutatta j.b. priestley: mr.kettle és mrs.moon botrányos esete című vígjátékát, matolay ádám fordításában. a darabot benedek árpád rendezte. a főbb szerepeket ráday imre, komlós juci, szabó ernő, kállai ilona és velencei istván alakította. a díszleteket neogrady miklós, a jelmezeket schaffer /umlautos/ judit tervezte./mti/

bb 42. magyar iróküldöttség utazott jugoszláviába

k bi/gg/m/fm

1963. december 9.

hétfőn a magyar-jugoszláv kulturális csereegyezmény alapján háromtagú magyar iróküldöttség utazott jugoszláviába. a küldöttséget nemes györgy, az élet és irodalom főszerkesztője vezeti. tagjai: diószegi andrás kritikus és vészi endre drámaíró. a magyar irók tíz napot töltenek jugoszláviában./mti/

16.15/-n

-19-

le

bb 41. ülésezett a hazafias népfront komárom megyei bizottsága

vid/fm/tné/m/fm

1963. december 9.

a hazafias népfront komárom megyei bizottsága hétfőn ülést tartott tatabányán. a tanácskozáson résztvett nemeslaki tivadar a megyei pártbizottság első titkára, és kroszner lászló, a megyei tanács vb. elnöke is. nagy antal országgyűlési képviselőnek, a megyei népfrontbizottság elnökének megnyitóját után nemeslaki tivadar tartott tájékoztatót az időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről, majd izsáki minály, megyei népfronttitkár ismertette a megyei népfrontbizottság munkatervét. /mti/

bb 43. a központi népi ellenőrzési bizottság elnökségének ülése

lk/m/sr

1963. december 9.

a kneb elnöksége hétfőn ülést tartott, melyen részt vettek a megyei és a fővárosi kerületek népi ellenőrzési bizottságainak elnökei.

az értekezlet - a kneb elnökének tájékoztatója alapján - megtárgyalta a népi ellenőrzés 1964. első félévi munkatervjavaslatát. /mti/

bb 44. kádár jános üdvözlő távirata a zanzibari miniszterelnökhöz

gk/m/zs

1963. december 9.

kádár jános, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke táviratban üdvözölte sheikh mohammed shamte hamadit, zanzibar miniszterelnökét, országa függetlenségének kikiáltása alkalmából.

a táviratban kádár jános közölte a zanzibari miniszterelnökkel, hogy a magyar népköztársaság zanzibárt szuverén és független államnak ismeri el. /mti/

17.00/-n

-20-

i bc/tr/m/zs

1963. december 9.

kovács piroska és neubeler klára, 14 éves tanulók az uttes-ten szánkóztak a városmajor utca és az acsádi ignác utca kereszteződésénél, s egy személygépkocsi elütötte őket. neubeler klára súlyosan, kovács piroska könnyebben megsérült. mindkettőjüket kórházba szállították.

a kerepesi ut és a fehér ut kereszteződésénél károlyi imre, 17 éves budapesti lakos álló autóbusz előtt szaladt át az uttes-ten. egy személygépkocsi elütötte, s súlyos sérülést szenvedett. /mti/

ob 46. varsóban

i ms/gk vm zs

1963. december 9

sályi istván műszaki egyetemi tanár és bosznay ádám docens képviseli magyarszánt a folytonos közegek mechanikája és fizikája című többoldalu közös kutatási témáról tárgyaló bizottsági ülésen. /mti/

bb 47. a drezdai közlekedési egyetem rektorának előadása

lk vm zs

1963. december 9.

gerhardt rehbein professzor, a drezdai közlekedési egyetem rektora hétfőn közlekedési szakemberek részére előadást tartott a német demokratikus köztársaság budapesti kulturális és tájékoztató irodájában a különböző közlekedési ágak együttműködéséről. /mti/

bb 48. akadémiai küldöttség utazott romániába

k ms/gk vm zs

1963. december 9.

hétfőn hajós györgy akadémikus vezetésével akadémiai küldöttség utazott romániába, hogy a román akadémiával megtárgyalja és aláírja az 1964-65. évi tudományos együttműködési munkatervet. a küldöttség tagjai: eörsi gyula akadémiai levelező tag, dr. benyó imre, az akadémia orvostudományi osztályának szaktitkára és dr. vas-zoltán péter, az akadémia nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője. /mti/

bb 49. műfordítók felolvasó estje az írószövetségben

k bi/tr vm fm

1963. december 9.

az írószövetség műfordítói szakosztálya hétfőn felolvasó estet rendezett a szövetség klubjában. garai gábor, hárs györgy, stetka éva és tóth judit olvasott fel részleteket újabb műfordításából. a bemutatott műveket és a műfordítók munkásságát kálnoky lászló, jovanovics miklós és rónay györgy elemezte. /mti/

18.00/-n

-21-

bb 50. műsorváltás december 10-én, kedden az operaházban

i ol/tr vm fm

1963. december 9.

az operaházban december 10-én, kedden estére a rózsalovag előadását tüzték műsorra, szenkár jenőnek, a kölni és a diisseldorfi operaház főzeneigazgatójának vezényletével és oskar czerwenka kamaraénekes vendégszereplésével. szenkár jenő már napokkal ezelőtt megkezdte munkáját a zenekarral, czerwenka vasárnap ugyancsak megérkezett budapestre, de könnyebben megbetegedett és a keddi előadást kénytelen volt lemondani.

czerwenka lemondása folytán kedden a salome és a csodálatos mandarin kerül színre az operaházban. a salome előadását lukács miklós vezényli. a csodálatos mandarint - amellyel a párizsi nemzetközi táncfesztiválon aranyérmert nyertünk - ferencsik jános főzeneigazgató vezényli.

az operaház felhívja a közönség figyelmét, hogy a salome és a csodálatos mandarin előadása az l. bérlet negyedik előadásaként kerül színre. /mti/

- . -

bb 51. a budapesti történeti múzeum

i ol/tr/m/fm

1963. december 9.

közli, hogy a művelődésügyi minisztérium és a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága által a budai önkéntes forradalmi ezred emlékmű-tervének elkészítésére hirdetett pályázat benyújtási határidejét módosította. a múzeum kéri a pályázókat, hogy a terveket 1963 december 16-án hétfőn nyujtsák be az újkori osztályon /3. kerület, kiscelli út 108/ délelőtt 9-12, illetve délután 2 és 5 óra között. /mti/

- . -

bb 52. dr. held robert főorvos

tm/m/

1963. december 9.

a tit egészségügyi szakosztályának rendezésében a vitaminokról és a vitaminkészítményekről tart ismeretterjesztő előadást kedden délután 6 órakor a péterfy sándor utcai kórház kulturtermében. /mti/

18. 15

- . -
- 22 -

le

bb 54. a magyar-csehszlovák kereskedelmi és

lk vm

1963. december 9.

hajózási egyezmény megkötésére hétfőn delegáció utazott prágába. a küldöttséget dr. katona péter, a külkereskedelmi minisztérium jogi osztályának vezetője vezeti. /mti/

- . -

bb 56. fiatal szovjet balettművészek budapestén

k ol/tr vm fm

1963. december 9.

hétfőn budapestre érkezett velta vilcin, a lett szszk népművésze és harald ritenberg, a lett szszk érdemes művésze, a rigai operaház magántáncosa. ezuttal először szerepelnek hazánkban. ezt megelőzően már számos alkalommal felléptek finnország, az ndk, belgium, csehszlovákia, lengyelország, törökország és bulgária színpadain. a két fiatal szovjet balettművész december 11-én az operaházban a romeo és julia előadásán, december 14-én pedig az erkel színházban csajkovszkij: hattyúk tava című balettjében lép fel. /mti/

- . -

bb 53. az ezévi gabonabehozatalról nyilatkozott mulató jános külkereskedelmi miniszterhelyettes

vm

1963. december 9.

mulató jános külkereskedelmi miniszterhelyettes nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának az ezévi gabonabehozatalról. elmondotta, hogy ez évben - mint ismeretes - a kedvezőtlen időjárás miatt az előirányozottnál lényegesen kevesebb lett a gabonatermés. ezért a kormány a szükséglet kielégítése céljából - a felvásárolt mennyiségen kívül - mintegy nyolcszáz ezer tonna kenyér- és takarmánygabona importját határozta el. a határozat alapján külkereskedelmi vállalatok megvásárolták a szükséges gabonamennyiséget. az importgabona 55 százalékát Európában, 45 százalékát pedig az USA-ban vásárolták meg világpiaci áron, a jelenleg kialakult fizetési feltételekkel. a gabonaszállítmányok túlnyomó része még ez évben, a fennmaradó mennyiség pedig 1964 február végéig beérkezik az országba.

kenyér- és gabona ellátásunk így teljes mértékben, a takarmánygabona ellátás pedig kielégítően biztosított. /mti/

- . -

bb 55. az egyesült arab köztársaság nagyköveteinek vacsorája

lk/m/sr

1963. december 9.

mohammed ibrahim, az egyesült arab köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete hétfőn este vacsorát adott rácz páll, hazánk ujonnan kinevezett kairói nagykövete tiszteletére, aki a közeljövőben utazik az EAK-ba. a vacsorán részt vett szilágyi béla külügyminiszterhelyettes, valamint a külügyminisztérium több vezető munkatársa. /mti/

18.25/-n

- 23 -

le

bb 57. a hazafias népfront tolna megyei bizottságának ülése
vid fm/tné vm fm 1963. december 9.

hétfőn szekszárdon ülést tartott a hazafias népfront tolna megyei bizottsága. dr. szily lászló, a megyei népfrontbizottság elnöke előadást tartott a bel-és külpolitikai helyzetről, majd hunyadi károly megyei titkár a hazafias népfront harmadik kongresszusának előkészületeit vázolta./mti/

- . -

bb 58. ndk-beli társintézményekkel köt együttműködési szerződést a szépművészeti múzeum

i tf vm fm 1963. december 9.

a budapesti szépművészeti múzeum a tervek szerint 1964. évre együttműködési szerződést köt az ndk-beli társintézményekkel.

a szerződés alapján jövőre több kiállítást rendeznek majd budapesten az ndk-ból kapott anyagból, a szépművészeti múzeum pedig az ndk-ban tart bemutatásokat. megszervezik a szakemberek csere-tanulmányutjait is. az együttműködési szerződés előkészítésére dr. soós gyula művészettörténész drezdába utazott./mti/

- . -

bb 59. értékes ajándékokat kaptak győr megye legtakarékosabb iskolái

vid tné vm 1963. december 9.

hétfőn értékelte az otp győr-sopron megyei fiókja a takarékosági mozgalomban részvevő iskolák versenyét. a nagy, közepes és kislétszámú iskolák versenyében legjobb eredményt elért iskolák igazgatóinak és takarékosági megbízottainak boros dezső, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője adta át a megyei tanács ajándékait. a győri józsef attila utcai iskola rádiót, a horvátkimleai iskola hangosfilmvetítógépet, a kajárpéci iskola televíziót, a hanságfalvai iskola egy magnetofon felszerelést, a tét-szentkúti iskola pedig egy színes diavetítógépet kapott. az iskolák takarékosági mozgalomának szervezőit az otp jutalmazta meg./mti/

- . -

18.44/-n

-24-

le

bb 61. jánossy lajos akadémikus előadása a doppler-effektusról
t tz/tné/m/vg 1963. december 9.

hétfőn délután a eötvös loránd fizikai társulat-ban jánossy lajos kossuth-díjas akadémikus, a központi fizikai kutató intézet igazgatója a relativisztikus doppler-effektusról tartott előadást.

a doppler-effektus alapjába véve azt jelenti, hogy ha a hang, - illetve fényforrás és az észlelő közötti távolság nagy sebességgel változik, vagyis ha a forrás és az észlelő egymáshoz közeledik, vagy egymástól távolodóik, a hang magassága, illetve a fény színe megváltozva érkezik a megfigyelőhöz. a közeledő vonat füttyet például magasabbnak halljuk, mint a távolodóét, ugyanakkor a tér nagy távolságaiban levő extragalaxisok mozgásának sebességét a csillagászok ma már pontosan kitudják számítani kizárólag abból, hogy fényük színe milyen irányban és mértékben tolódik el a szinképpen.

volt azonban e körül egy sokáig megmagyarázhatatlannak vélt különbség. a hang magasságának változása ugyanis különböző mértékben jelentkezik aszerint, hogy a hang forrása vagy észlelője mozog-e, a fénynél viszont ilyen különbséget nem sikerült megállapítani. ezt a jelenséget sokan meg is próbálták a relativitás-elmélet cáfolására felhasználni.

jánossy professzor azonban, aki rendszerbe foglalta az ezzel a kérdéssel összefüggő vitathatatlan megállapításokat, minden ilyen próbálkozást eleve kilátástalannak minősít. szerinte az összes, ilyen célból alkalmazott matematikai eljárások hibásak voltak. nem vették ugyanis figyelembe, azt a tényt - mondotta többek között jánossy akadémikus - hogy ha a fényforrás mozog, akkor az általa kibocsátott fény frekvenciája megváltozik, de ezt a változást pontosan ellensúlyozza a sebesség változása. ezt az egymást kiegyenlítő két jelenséget azonban csak az eredményként jelentkező fény útján észlelhetnénk, amelyben azonban a két tényező hatását szétválasztani már nem lehet. egyébként azt, hogy a mozgás a frekvenciát megváltoztatja, már kísérletileg is sikerült bizonyítani, például nagy sebességgel kilőtt atomok által kibocsátott fénysugarak megfigyelése útján.

ha tehát az idegen csillagokból hozzánk érkező fény színének eltolódásából csak a köztünk levő távolság növekedését, vagy csökkenését tudjuk kiszámítani, de azt például már nem, hogy melyikünk van nyugalmi helyzetben és melyikünk mozog, ez nem eszközeink tökéletlenségére, hanem a relativitás elméletével megegyező, megváltozhatatlan természeti törvényre vezethető vissza./mti/

- . -

19.20/e

- 25 -

le

bb 60. az angol követ fogadása az angliában járt magyar parlamenti küldöttség tiszteletére

t ni/tm vm

1963. december 9.

ivor thomas montague pink, nagy-britannia és észak-írország egyesült királyság budapesti követe hétfőn este fogadást adott a dr. molnár eriknek, az interparlamentáris unió magyar csoportja elnökének vezetésével angliában járt parlamenti delegáció tiszteletére. a szívélyes légkörben lezajlott fogadáson résztvett barcs sándor, az elnöki tanács tagja, naményi géza, a minisztertanács tájékoztatói hivatalának vezetője, szilágyi béla külügyminiszterhelyettes, kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke, a külügyminisztérium, és a külkereskedelmi minisztérium képviselői, politikai és társadalmi életünk számos ismert személyisége. /mti/

- . -

bb 62. verdi-wagner-muszorgszkij emlékülés az akadémián

t ms/tm vm sr

1963. december 9.

a magyar tudományos akadémia nyelv- és irodalomtudományi osztálya hétfőn az akadémia disztermében verdi-wagner-muszorgszkij emlékülés tartott. tamás lajos akadémiai levelezőtág megnyitó szavaiban rámutatott, hogy verdi és wagner születésének 150., muszorgszkij borisz godunovja bemutatójának 90. évfordulója már magában indokolná, hogy a magyar tudomány házában ünnepélyesen emlékezzenek meg a tizenkilencedik század operaművészetének e három kimagasló egyéniségéről. annál inkább kötelességünk róluk megemlékezni, - állapította meg - mert mindhárom nagy muzsikusság művésze elhatározó jelentőségű volt a magyar zene történetében. a magyar nemzeti opera keletkezése, a magyar operajátszás kialakulása elképzelhetetlen e három nagyság nélkül. hazánkban már verdi életében nagy és gazdag kultusza volt az olasz opera kimagasló képviselőjének. az elmúlt évtizedekben világraszóló wagner-énekesekkel gazdagítottuk az operajátszást, ma pedig nemzetközi figyelmet érdemlő verdi és muszorgszkij előadásokkal büszkélkedhetünk.

szabolcsi bence akadémikus, az operatörténet hármas évfordulója című előadásában rajzolta meg a tizenkilencedik század három legjelentősebb operaszerzőjének alkotó egyéniségét.

molnár antal, a zeneművészeti főiskola tanára három nagy zenedramatikus című előadásában méltatta és elemezte verdi, wagner és muszorgszkij alkotó munkásságát, amelyhez a zenetörténet korszakos fordulata fűződik.

a tetszéssel fogadott előadások után takács paula, jámbor lászló és simándy józsef, az operaház kossuth-díjas művészei, arató pál zongoraművész kíséretével részleteket adtak elő a három halhatatlan nagy alkotásaiból. /mti/

19, 30/m

- 26 -

le

bb 63. a veszprémi petőfi színház budapesti vendégjátéka

i bi/gg vm

1963. december 9.

a veszprémi petőfi színház együttese hétfőn este a fővárosban vendégszerepelt. németh lászló: nagy család című drámáját mutatta be a vidám színpad épületében. a darabot lendvay ferenc rendezte. a főbb szerepeket szabó ottó, spányik éva, bilicsi mária, balassa gábor és bicskey károly alakította. a diszleteket cselényi józsef, a jelmezeket vágó nelly tervezte. /mti/

- . -

bb 64. időjárásjelentés

tm/m

1963. december 9.

a meteorológiai intézet jelenti december 9-én, hétfőn 19 órakor:

a hideg idő tovább tart

várható időjárás kedd estig: párás, többfelé ködös, hideg idő. északon és keleten néhány helyen hószállingózás. mérsékelt légáramlás. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 0, mínusz 3 fok között. a ködös területeken mínusz 3 fok alatt. /mti/

- . -

19.40

- 27 -

le

bb 65. tizenöt éves az emberi jogok deklarációja - ünnepi ülés a jogászházban

t bc/tm vm sr

1963. december 9.

az emberi jogok deklarációja elfogadásának 15. évfordulója alkalmából a magyar ensz társaság, a magyar nők országos tanácsa, a magyar jogász szövetség hétfőn este ünnepi ülést rendezett a jogászházban. az ülésen résztvett komját aladárné, a magyar ensz társaság főtitkára, erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke, dr. benedek jenő, a magyar jogász szövetség főtitkára is.

komját aladárné megnyitó szavai után dr. pap tiber egyetemi tanár tartott ünnepi beszédet.

a történelmi előzmények ismertetése után méltatta annak jelentőségét, hogy 1948 december 10-én az egyesült nemzetek szervezetének közgyűlése elfogadta az emberi jogok egyetemes deklarációját. a továbbiakban rámutatott; hazánkban maradéktalanul érvényesülnek az emberi jogok. a politikai jogokkal kapcsolatban köztudott, hogy a szocialista állami és társadalmi rend az, amely a legszélesebb demokratikus alapokon biztosítja az állampolgárok részvételét a közügyek intézésében. a szocialista államnak az emberi jogok biztosításában elért eredményei szembeűnően nyilvánulnak meg a gazdasági, a szociális, a kulturális jogok terén is. ugyanigy egységben jelentkezik alkotmányunkban a jog és a jog biztosítóka a pihenéshez, az üdüléshez, a dolgozók művelődéséhez, s az egészségvédelmükre irányuló jog esetében is. kiemelte azoknak az intézkedéseknek a jelentőségét, amelyek hazánkban a családdal, az anyasággal, a gyermekkorral kapcsolatosak.

az előadó kifejtette, hogy a deklaráció meghozatalát követően több olyan egyezmény született az emberi jogok nemzetközi szabályozására, amelyek a nyilatkozatból indulnak ki, s egy-egy konkrét részterületen tűzik ki feladatuk az emberi jogok és szabadságok hatékonyabb nemzetközi védelmének előmozdítását.

befejezésül hangsúlyozta: az emberi jogok egyetemes nyilatkozata előremutató hatást gyakorolt az emberi jogok védelmének elmélyítésére és általánossá válására. a demokratikus erőknek, mindenekelőtt a szocialista országoknak feladatához tartozik az is, hogy erőfeszítéseiket nem kimélve olyan további okmányok elfogadásának elérésén munkálkodjanak, amelyek előmozditják teljessé tételét, egyre szélesebbkörű érvényesülését./mti/

- . -

20.15

- 28 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 180 100, 180 100

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti bel földi hírek

1963. december 10.

traviata,, a ,,pillangókisasszony,, bartók: ,,concerto,, - ja, lajtai lajos szerzői estjének műsora, ines taddio legnépszerűbb számai az új hanglezefelvételeken

i ol vm

1963. december 10.

a hanglezefgyártó vállalat még karácsony előtt három mikro-lemezen kiadja verdi traviata című operáját. az állami operaház zenekarát lamberto gardelli vezényli, a főbb szerepeket déry gabriella, ilosfalvy róbert és palócz lászló éneкли. - a decemberi új felvételek között szerepel továbbá bartók concerto-ja az állami hangversenyzenekar előadásában, ferencsik jános vezényletével. puccini pillangókisasszony című operájának legszebb részleteiből többek között orosz julia és ilosfalvy róbert tolmácsolásában készült hanglezef.

a budapesten nagy sikerrel szerepelt ines taddio olasz táncdalénekesnő 12 legnépszerűbb számát is mikrolezefre vették, köztük a ,,renato,, és a ,,zwei kleine italiener,, című dalokat. a lemez árusítását még az ünnepek előtt megkezdik.

karácsony és szilveszter között kerülnek a boltokba azok a mikrolezefek, amelyeket lajtai lajos szerzői estjének műsoráról készítették. a népszerű dalokat honthy hanna és több más neves művész adja elő./mti/

- . -

- 1 -